

НАШ ГОЛОС

Місячник — Видав Асоціація Українців Америки

OUR VOICE - Ukrainian Monthly 133 LAFAYETTE AVE., TRENTON, N. J. 08610

Річна передплата в Америці і в інших краях ... 6 доларів ♦♦♦♦♦ Поодинокі число ... 60 центів.

Yearly subscription \$6.00. Single copy 60¢ Second Class Postage paid at Post Office of Trenton, N. J.

Рік XI Ч. 12 ГРУДЕНЬ 1979 USPS 043-070 No. 12 DECEMBER 1979 VOL. XI

„Юстицморд“ в Києві в 1934-му році

Сорок п'ять років тому в Києві московський виїзний суд судив і видав вирок смерти на українських письменників. Під головуванням Ульріха та за участю Ричкова і Горячова сесія військової колегії найвищого суду ССРСР в закритих засіданнях десь коло 13-14 грудня 1934 засудила на розстріл без права відклику 28 письменників. Розстріл відбувся мабуть 15 грудня 1934 р. /див. "Вирок військової колегії найв. суду ССРСР в Києві в справах терористів-білогвардійців" - "Вісті" 18.XIII. 1934./

В акті обвинувачення говорилося, що більшість оскаржених прибули до ССРСР із бомбами та револьверами через Румунію і Польщу, з метою виконати ряд терористичних актів.

Між засудженими і розстріляними були такі відомі письменники як Григорій Косинка, Кость Буревій, Олекса Влизько, Дмитро Фальківський, Тарас Крушельницький, Іван Крушельницький і ін.

Суд не мав ніяких фактичних і правових основ для того ганебного вироку і засуду. Процес, вирок і розстріл є тим, що правне почуття, справедливості цивілізованого світу окреслює словом "Юстицморд" - санкціонованим судовою установою вбивством.

Тепер настав час для РЕВІЗІЇ того масового морду виконаного в Києві Москвою. Такі ревізії практикуються судами цілого світу. Якщо ревізії не переведе з власної ініціативи та сама московська інституція, тоді треба таку ревізію перевести закордоном. Одним з перших заходів для того буде урядження міжнародних переслухань в тій справі, до яких будуть запрошені члени родини убитих, сучасники того судового злочину, юридичні експерти.

Ініціативу до ревізії київського процесу

є управнені дати:

- 1/ Члени родини замордованих, що живуть на еміграції і в Україні,
- 2/ Об'єднання Українських Письменників "Слово", якого головою є Остап Тарнавський,
- 3/ Міжнародна колегія юристів.

Теперішній час надзвичайно добре надається до такої акції - РЕВІЗІЇ ПРОЦЕСУ. До тої справи ми повернемося ще на сторінках "Нашого Голосу". Просимо наших Читачів висловлюватися в цій справі.

К О Н Ф Е Р Е Н Ц І Я

Тут в Нью Йорку в суботу 17 листопада ц.р. відбулася Друга Сесія Конференції Українських Політичних Партиї і Організацій /КУППО/, на яку Комісія в складі інж. Дмитра Кузика, мгр. Ярослава Савки і Володимира Процика запросила діючі існуючі партії і організації. В сесії прийняли участь: Мгр. Я. Савка /УГОА/, інж. Дм. Кузик /УНДО/, Доментій Мельник /СЗСУ-СП/, Олекса Калиник /СВУ/, мгр. Р. Ільницький /ОУНз/, др. М. Воскобійник, інж. Гудзовський, Василь Медвідь, С. Кулик і М. Чижка /УРДП/ і др. Зенон Городиський, др. В. Михайлів, др. В. Шебунчак та В. Процик /ОУН/. Др. Степан Ріпецький /УСП/ повідомив, що через перестуду не зможе бути, але вітає сесію і буде підтримувати її постанови. На нараді були присутні також к. голова УНРади Іван Рудницький та голова Ради Прихильників УНР, др. Маруся Бек. Др. Микола Шпитко, якого недавно впровадили в члени теперішнього уряду УНР, був в характері обсерватора.

В програмі сесії, яку коротко промо-

вою відкрив голова Підготовчої Комісії інж. Дм. Кузик були справи: Видання спільного звернення-протесту до вільного світу в справі русифікації, устійнення характеру й засягу підтримки для Представництва Київського Гельсінкського Комітету очолюваного ген. Петром Григоренком та участь українців-громадян різних країн вільного світу в політному житті тих країн.

Над цими важливими справами відбулася дуже основна й ділова дискусія, в якій зайняли становище всі речники політичних партій і організацій. У висліді рішено:

1/ Видати спільне звернення-протест до всіх країн вільного світу в справі русифікації і національно-політичного гнету в Україні та в інших країнах СРСР.

2/ Звернутися до всього організованого українського громадянства, зокрема Світового Конгресу Вільних Українців, як найвищої репрезентації української діаспори, підтримати морально й матеріально Представництво Київського Гельсінкського Комітету очолюваного ген. Петром Григоренком в його важкій і відповідальній праці в справі національно-державних прав нашого народу.

3/ Закликати окремо відозвою всіх українців-громадян країн вільного світу, зокрема широкі круги молодшої генерації, приймати участь в політичному житті країн свого поселення і в той спосіб знаходити шляхи впливу на кола урядових чинників для допомоги національно-політичним аспіраціям нашого народу.

Для остаточного оформлення відповідної документації повище згаданих справ вибрано окрему Комісію в складі др. М. Воскобієнник, др. З. Городиський і мгр. Р. Ільницький. Ця Комісія в остаточній редакції звернень буде руководитися проектами і напрямними поданими на сесії її учасниками.

Президія Конференції

ПОШТА СПІЗНЯЄ тепер доставу посилок а в тому і "НГолосу". Останнього місяця мали ми багато телефонів і листів із наріканням не тільки на пошту, але і на нас, бо читачі, не знали де вина. Заявляємо, що ми постійно доставляємо на пошту всі посилки кілька днів перед першим. Тому просимо терпеливо чекати.

Редагує: Комісія. Редакція застерігає собі право скорочувати статті і їх справляти. Коментарі, статті, тощо, підписані авторами, їхніми ініціалами чи псевдами не кочне виставляють погляди редакції. Не публікуємо матеріалів призначених для преси; есенціальне можемо подати короткий зміст або коментар. Важливі заяви, комунікати і повідомлення подаємо в скороченому.

Східно-європейці Америки

/ "Твін Піркле" - католицький тижневик, 26 лист. 1978/

В Польщі кардинал Войтила був речником примирення. Він переконаний, що соціалізм буде панувати в Європі ще кілька поколінь. Він знає, що Церква за 2000 літ пережила різного рода політичні та економічні системи і видержала. Щодо тиранії то новий Папа визнає, що солодкі слова чи співчуття не вистачають. Треба, щоб Євангеліє було всюди проповідане та жило! Папа Іван Павло II має повне знання про особистості та політику щодо поневолених народів. Він знає мови і розуміє публікації.

Він зверне увагу на Словачину, Україну, Угорщину та Югославію, чого дотепер не робив ніоден його попередник. Як Солженіцин та другі зі Сходу, яких культурні звичаї ще старомодні, Папа Іван Павло II буде ворожий загигеллю Західних свобод. Згіршаючі телебачення в ЗСА, порнографічні видання, вживання наркотиків високостваленими особами та корупція підривають довір'я східняків до Заходу та його моральних вартостей. Правдоподібно, Захід потребує почути тверде слово! Правдоподібно таке тверде слово буде відкинене, як зістала відкинена промова Солженіцина в Гарварді. Східно-європейці привикли вже до тяжкого життя, до терпіння, переслідувань, вони навчилися великої терпеливості. Вони машерують поволі! Вони не вірять в скору зміну! Вони переконалися, що, маршеруючі поволі, песимізм є більше реальний як оптимізм, бо хто маршерує поволі й терпеливо, оптимізм набирає довір'я. Вони вичувають зміну надовше, як бажаючи зміни на Заході. Правдоподібно, новий Папа є такий самий! СРСР є нині могутньою державою світа. Східна Європа стала нині важною частиною світу. Це перший раз в історії, відколи Європа стала християнською/876/Папою зістав вибраний муж із Східної Європи. Знаючи особовість та характер Папи Івана Павла II, треба надіятися, що він допоможе світові відзискати духову культуру, яка тепер тимчасово гойдає світом, як ганчіркою.

Різдвяний дарунок - передплата "НГолосу"!

Адреса Видавництва: 133 Lafayette Ave., Trenton, N. J. 08610
Адреса АУА: Та сама
Редакційна Колегія: Дмитро Кузик - головний редактор
Роман Барановський. Роман Борковський, Анатоль Гудзовський, Євген Перейма. Телефон Редакції: (609) 392-4213, Трентон Н. Джерзі.

А ЩО НАМ ДАЛІ РОБИТИ?

У драматичній книзі історії

Напишіть, що нам робити. - Я дістав кілька таких закликів від приятелів і знайомих, читачів "Н.Голосу". Постараюсь написати. Але тут незручність, бо не обійдеться без фраз: треба те й те, або робіть те й те. Може вдасться оминути: якщо ні, не підозрюйте, що хочу повчати Вас. Прийміть написане тут як мої думки, адресовані насамперед їхньому авторові.

Щоб відповісти на питання - а що нам робити, треба /ну, ось/ усвідомити собі, в якій добі історії нашого народу живемо. Нераз проходжу в думці тисячолітній шлях його писаної історії /є ще неписана - праісторія/. І кожного разу той самий висновок: переживаємо найчорніші дні в житті нашого народу. Кажу це, свідомий відповідальності за важкі слова. Це не фраза, щоби зробити настрій. Це ствердження дійсного стану.

Були світлі сторінки у драматичній книзі історії Русь-України. Їх чимало. Наприклад, 187 років руської-української держави від св. Ольги, яку західні документи королевою Русь називали, до Мономахового сина Мстислава /945-1132/. Була світла доба в Галицько-волинській державі. Пам'ятаєте похвалу автора "Слова о полку Ігоревім" на адресу Ярослава Осмомисла /"Високо сидиш на своїм златоканівім престолі..."/. Була монументальна культура київської Русь, яка впродовж кількох сторіч промінювала на сусідні народи. Була величава доба гетьмана Богдана. Великі діла творились у новій історії - підчас визвольних змагань. Було відродження 20-тих років: вибух творчих потенцій за українізацію.

Роки підйому - роки упадку

Але роки підйому переплітались роками упадку. Це чергування надає історії України характер великої драми великого народу. Справді великий, народ іде тисячу років до своєї мети. Нераз досягає мети. І творить великі речі. Потім утрачає свою свободу, падає під ударами "долі" або "поганих сусідів". А по-правді падає через свою власну вину. Кому багато дано, від того багато вимагається, каже євангельська мудрість. Українському народові дано дуже багато: чисельну великість на великому просторі, на гарній землі під гарним сонцем /тільки як Ви пожили ряд років у Британії, навчитесь оцінити, що варта сонце Поділля/; дано скарби на повервні та скарби в надрах тієї землі. Її скарбів

"око не бачило і вухо не чуло", писав неукраїнський автор 17-го сторіччя про красу України, коли сам побачив її.

Таку землю треба було 'руками й зубами' боронити від наїзників, від чужих загарбників, грабіжників, зокрема від ненажерливих царів з півночі. А для оборони, щоб вона була успішною, треба було не тільки гострих зубів і міцних рук. Найбільше треба було розуму, тонко проникливого, бистро думаючого, політичного розуму. Треба було нашої власної державотворчої мудрости. Бо вороги перемагали нас переважно не більшою силою а своєю політичною вмілістю, вищою за нашу. Московський імперіалізм брав нас не силою своєї зброї, а своїм політичним хистом: умів нас розсварювати, ділити, штовхати одних на одних, викликати в нашому народі братовбивчу боротьбу, знаходити серед нас свою партію, що робила в нас його роботу, часто прикриваючись дуже патріотичними гаслами.

Кому багато дано, від того багато жадається. Багато дано! Знаємо - і ми і чужі люди, що досліджували український фольклор, яким наш народ обдарований, знаємо, скільки діячів культури ми дали сусідам - угорцям, багато полякам, найбільше росіянам. А якби ці велетенські енергії творчих талантів і дослідного розуму та попрацювали для свого народу, яка це велика була б культура. Паки і паки казатиму: Русь-Україна могла стати одною зі світових націй. Для цього вона мала всі об'єктивні дані. Але бракувало суб'єктивного - політичної культури, бракувало великого розуму, вміння гуртуватися в одну лаву. Як мріяв Юрій Яновський: стаємо плечима і світ відкриємо, як двері.

Розпрягайте коні...

Роки підйому переплітались роками упадку. Після двох сторіч блискучого розквіту Київської держави приходить занепад. Розклад влади в цій державі унаглядилося такий факт: за одне сторіччя /1146-1246/ великокняжий престол у Києві переходив 47 разів з рук до рук /підрхував Степан Томашівський/. При тому 35 князів не всиділи на ньому довше одного року. Як могла втриматись держава з такою нетривкою владою? А до того ця держава дістала загарбного сусіда на півночі та грабіжницьку орду на сході, яка, всадившись на південних степах, майже пів тисячоліття шарпало тіло українського народу й спускала з нього кров /ясир!/.

Приходить 1648-ий рік. Хмельницький іде від перемоги до перемоги, іде на захід -

Волинь, Галичина вже вільні, Холмщина горить народним повстанням. У Річпосполитій безкоролів'я. Помер король Володислав IV, який прагнув миру з руським народом і шанував козаків. Козацька армія вже під Замостям. У Варшаві - паніка. На сеймі, що саме зібрався вибрати короля, безголов'я. Ще тільки Адам Кисіль там не втратив голови. Єдиний руський сенатор у сеймі, лідер тієї української шляхти, що не пішла з Хмельницьким, могутній оборонець "віри руської", наводить порядок серед розгулюваної польської шляхти на сеймі. Підозрівають його у змові з козаками. Роз'юшена юрба послів кинула на нього зі шаблями. Були б зарубали, але в останній хвилині захоронили його польські єпископи.

Під Замостям козацький обоз готовий до походу на Варшаву. Коні, запряжені до гармат, чекають наказу - вперед. Але прибігає гонець із Варшави. Адам Кисіль таки навів порядок на сеймі. І гонець передає Хмельницькому вість - є король, обрали саме того, за котрим висловився Хмельницький, Яна Казимира. І гетьман дає війську наказ: розпрягати коні. Такий був маєстат королівської влади.

Де маєстат нашої влади?

А чому не було маєстату влади української? - Ось питання. Я чую Ваш запит, і слухний. Хтось інший запитує: а яке відношення має це все до сучасних проблем наших? Оба запитання законні й виправдані.

Відповідаю: Ви маєте шанси знайти правильну відповідь на сучасні проблеми тільки коли на сучасність нашу дивитесь як на результат усієї тисячолітньої минушини, тобто у зв'язку з цілою історією Руси-України. - Під Замостям вирішилось те, що сталося під Берестечком, а потім у Переяславі 1654. Багато з наших невдач козацького часу і сучасної доби, мають свої джерела в добі Київської Руси.

Маєстат влади української, - відповідаю: Проблема української влади, отже й проблеми її маєстату, не була на протязі нашої історії продумана українською думкою. І не була вирішена. Були тільки поодинокі спроби, нажалі доривочні: Повість временних літ, Слово Іларіона, "Листи" Липинського. Були організаційні заходи. Останнє з них - це відновлення Державного Центру У. Н. Р. і створення УНРади, щоб відродити маєстат української духовної держави. Але кириля емігрантських окислителів зруйнувала цю спробу. Наголосити мушу наступне: Проблема української влади завжди тре-

ба мислити нероздільно з проблемою свободи людини. Бо 'свободолюбність' - основна риса українського характеру. Тільки у свободі може розвиватись українська людина; може творити, змагати до великого і святого. Як поєднати владу і свободу, це проблема всіх проблем наших. Це рокове питання, від розв'язки якого залежить майбутнє українського народу. Гадаю, не треба пояснювати, що цей хід думок не має нічого спільного з гаслом "Свобода народам, свобода людині", гаслом, що з нього зробили пусту фразу.

Після 1648-го приходить трагедія Івана Виговського. Гетьман Виговський і його канцлер, Юрій Немирич, творці Гадяцької угоди: союз Великого Князівства Руського з Річпосполитою. Виговський - розстріляний поляками, не без інтриг нещасного Павла Тетері. Немирич - замордований власними селянами, що їх підбурили царські агенти. І настає руїна: війна всіх проти всіх, з якої єдина Москва користує, - руїна, так і назвали історики "Руїною" одну добу після Хмельницького. За Івана Мазепи відроджується Україна і підноситься авторитет гетьманської влади. Але під Полтавою катастрофа 1709-го року і вслід за нею кривавий погром мазепинців, погром жажливіший за "Руїну".

Катерина скасовує гетьманську державу. Відібравши Кирилу Розумовському булаву, дає йому президентське крісло в Імператорській Академії Наук. Шовковою тактикою - в одній руці цукерок у другій канчук - цариця купує одних, а других нищить. І так ліквідує рештки носіїв козацької держави. Недобиті відсуваються в приватне життя, деяка частина здобуває місце в історії, як меценати культурного відродження 19-го сторіччя.

Тут народ творить свою волю

У 19-му сторіччю після відродження - два погроми: знищення Кирило-Методіївського Братства і Південного Відділу Географічного Товариства, та два укази проти української мови, емський і валуєвський. Куца конституція 1905 дає деякі свободи. Російська Академія Наук виступає на оборону української мови: це самостійна мова а не діалект російської; радить скасувати укази проти неї. У столітню річницю народження Тараса Шевченка царський уряд забороняє всі святкування. У Петербурзі на знак протесту страйкують російські робітники. З вибухом війни 1914 реакція скасовує практичне значення конституції.

А проге, 1917-го року "вибухнула" Ук-

райна. В медові місяці революції Центральна Рада здобула всенародне визнання. У Петербурзі українська маніфестація зачула імперську столицю. Київ стає свідком цілого ряду всеукраїнських з'їздів. Демонстрація української сили викликає переполох у російських колах української столиці. У половині червня 1917 Селянський з'їзд, 2,500 делегатів.

Про з'їзд писала 16 червня російська газета "Київська думка": "У ті щасливі хвилини, коли на селянському з'їзді не бурхнуть національні пристрасті й не чути демagogічних закликів, тоді там віддихаєш душею. Майже святе тремтіння огортає, коли бачиш такі збори. І питаєш себе: чому це?.. І стає зрозумілим невольне хвилювання. Тут народ творить свою волю. Тут народ будує своє життя. Тут народ трудолюбиво та вдумливо кладе камінь за каменем свого нового, прегарного дому. . . І ми щасливі, що дожили до цього часу. Ми на очі, не у сні, а на яві бачимо народ, покликаний за своїм розумінням перебудовувати ціле своє життя. І бачити це та слухати простих, але завжди ясних, розумних селянських промов не можна без тремтіння та хвилювання. . . Величезна зала згорі донизу буквально залита селянством. Тут - селянське царство. Десь не-десь тільки побачиш інтелігентів у урядничому або офіцерському вбранні. . ."

На з'їзді виникли завзяті суперечки: за самостійність а чи за автономію. Делегат А. Степаненко пропонує: Відкликати українських представників із всеросійського селянського з'їзду, проголосити український народ господарем своєї землі, уконституувати Центральну Раду як тимчасовий український уряд, скликати українські установчі збори, довести до кінця формування української армії. Отже - створити окрему від Росії українську державу, яка візьме участь у мирових переговорах. Коли перед голосуванням резолюції А. Степаненко дістав слово для її обґрунтування, йому не дали говорити, він мусів зійти з естради.

У президії з'їзду був, між іншими, проф. Борис Мартос. За першої нагоди /Мюнхен 1955/ я звернувся до нього - як це пояснити. Він казав: Підчас з'їзду ми обговорювали справу з найповажнішими селянами. Вони заявляли - ми за самостійність, але проголошення самостійності означає війну з Росією. А наші хлопці, щойно вернувшись з фронтів, до армії не підуть і не буде кому боронити самостійність.

І не було. Земляк П-енко любив розмовляти зі мною про "ті часи", коли то "наші пани загирили українську державу". Одного

разу я не втерпів і запитав: Звідкіля ви з дому? - З такого то села на Харківщині. - Село велике? - Дещо понад триста дворів. - Коли Петлюра кликав до армії, скільки пішло з вашого села? - Четверо. . .

Ті, що не пішли, пізніше гинули від голоду, Сталіним організованого. Вигинуло 3-5 мільйонів селян у країні, що до революції була житницею Європи.

Справжня трагедія народу

Оце дуже побіжний перегляд наших під'юмів та упадків. Але він вистачає, щоб зілюструвати драматичність української історії. Та справжня трагедія народу щойно за нашого часу. В минулих сторіччях, навіть за найгірших часів, була десь на українській землі якась оаза, де могла жити національна ідея, незагрожена знищенням. Коли татарські наїзди, за довгого панування Мен-глі-Гірея на Криму, доценту зруйнували більшу частину України, на Волині могло розвиватись національне життя. Коли репресії агресивного польського католицизму захопили всю історичну Русь, на "диких полях" Запорозьких утворився зав'язок нової вільної України. Коли царський режим заборонив мову і придушив культурне життя, Галичина дала притулок українській літературі й науці.

Сьогодні вся соборна Україна перебуває під тоталітарним режимом КПРС, яка майстерністю гноблення людини й нищення поневолених народів далеко перевищила режим царату. Великодержавний російський шовінізм - рознузданий, нахабний, українофобний - став програмою партії. Ця програма дістає всебічну підтримку не тільки партії але й держави, школи, культурного й економічного секторів та всіх "громадських" організацій. Це політика свідомо реалізованого геноциду, проведена з цинічною безоглядністю, з рафіновано продуманою технікою. Політика маскована перед світом гігантським апаратом пропаганди обману й брехні. Вона проникає в найдавні закутки української території. Вона охоплює також усе українське населення в СРСР поза Україною.

Ті цифри кричать

Русифікація є одним з головних засобів політики геноциду. Але я вже говорив про суцільну русифікацію у статті "Коли горить хата" /Н.Голос 1979 ч. 6/. Не буду повторювати.

Окрема галузь політики геноциду - це вимішування людности. З України переселюють українців під різними видами й різними

шляхами. На західних областях віддавна зас-тосовують штучне безробіття, щоб змушувати молодь покидати рідну землю. Україну заселяють не відсьогодні людьми різних національностей з-поза України. Говорив мені молодий одесит, що недавно виїхав на захід: на колгоспах біля Одеси поселяють ко-рейців. За переписом із 1970 Україна має 9,126.331 росіян, 1959 було 7,090.813, 1926 у тодішній УРСР 2,677.000. Ті цифри пока-зують, якими темпами режим КПРС заливає Україну росіянами. Їх поселяють голов-но у великих містах і в промислових осередках Донбасу.

Ленін писав 1913-го року про "37-міль-йонний український народ". За переписом 1959 залишається далі 37 мільйонів україн-ців у Рад. Союзі. За той самий час /1913-1959/ кількість російського населення в СРСР подвоїлася. Росіяни 1959 - 114.11 міль., 1970 - 129.01. Українці - 37.25, 40.75 міль.

Українці в СРСР поза українською рес-публікою. На 12-му з'їзді КПРС, 1923, го-ворилося про сім мільйонів українців у ро-сійській республіці. Мала Сов. Енциклопе-дія /9-ий том, Москва 1931/ подала за рік 1929 цифру 7,873.000. Тимчасом перепис 1959 подає 3,359.083 українців у рос. рес-публіці. А треба нагадати, що масові пере-селення з України почалися щойно після 1929. На 47 мільйонів населення в 1970 УРСР має 12 міль. неукраїнської людності.

Окремо треба б говорити про культуру як засіб у політиці геноциду. Але про це - іншого разу. Згадаю ще про мішані подруж-жя, які зправила русифікують родину. Піс-ля молдавської республіки Україна має най-вищий у Рад. Союзі відсоток мішаних под-руж. За даними з 1959 на тисячу родин при-падає в місті 263 мішані подружжя, на селі 58. Відповідні цифри для Росії - 103 і 56. В містах України кожна четверта родина - з мішаного подружжя.

Немає безвихідних ситуацій

Такий стан сучасної України. Невимовно важкий, але НЕ безнадійний. У житті народів нема безнадійних, безвихідних, ситуацій. Як-що в народі є Божа іскра творчості і волі до життя, то його творчі люди знайдуть вихід і з найтруднішого становища. З недавньої історії маємо докази, як у відповідній си-туації із надр народу вибухає вітальна сна-га і творча сила: 1917, 1920-ті рр., 1960-ті рр.

Я переконаний, що режим КПРС не пот-рапить здійснити свою політику геноциду. Він багато зруйнував і руйнує з нашої на-

ціональної субстанції та з її духа, але наро-ду він - не вбє!

Верхівка КПРС, від Леніна й Сталіна по-чинаючи - аж до Брежнєва і тов. це найбіль-ше злочинний колектив, який знає історія. На рахунку гітлерівського штабу є шість мільйонів жертв єврейської людності. На сумлінні керівників КПРС - куди більше. Пи-ше сенатор Томас Додд у публікації "Люд-ська ціна советського комунізму" /21 Кон-грес, 2 сесія, Вашингтон 1970/: "Згідно зі старанно документованими зведеннями м-ра Конквеста щонайменше 21 мільйон людей бу-ли забиті властями советського комунізму або іншими способами знищені - від почат-ку революції. При тому, Р. Конквест наго-лошує, що це мінімальна оцінка, напевно за-низька, що дійсні цифри мусять бути доб-рих 50% вищі." - Роберт Конквест це ан-глійський автор ряду книжок із советознав-ства, серед них монументальна праця "Вели-кий терор", сумлінно документована історія сталінського терору.

Формування модерних націй

Керівники КПРС, - на їх головах прокло-ни мільйонів невинно замордованих. Прокло-ни, що виривались із глибин сердець у тюр-мах катованих, у підвалах розстрілюваних, голодом заморених, рабською каторгою за-мучених, тундрою заморожених, у снігу жи-вими погребаних. Проклони тих, що в розлу-ці далеко від рідних хат помирали, що в тюр-мах у розпуці залізні штаби ґрат гризли. Проклони матерів, яким із рук дітей вирива-ли. Їх мільйони і мільйони.

Проклони мертвих і ненависть живих. Не-нависть на головах катів з міністерськими титулами, з президенськими почеснями, з дипломатичними паспортами, з орденами й чинами. Мільйони людей, що мусять жити "під сонцем брежнєвської конститкції", не мають для Брежнєва і його соратників ін-ших почувань як ненависть і погорда. Стихія проклонів і ненависті не минає марно. Вона діє. Скептик скаже - містика. Але ні.

Чи не бачите, як іде їм наперекір? Хотіли безкласового суспільства, побудували сусп-ільство поділене на класи гірші ніж у кла-сичному капіталізмі. Хотіли соціалізму, а встановили державний капіталізм. Хотіли справедливості в судах, а зробили суди зна-ряддям найгіршої сваволі влади. Хотіли со-ціялістичної законності, а дали нічим не за-нузданий терор органів КГБ. Проповідували демократію, а вишлов найгірший вид дикта-тури. Пообіцяли працюючим звільнення від експлуатації, а принесли визиск більший від

Другий виступ Мороза в Елленвіл

Докінчення

"Ми молодь, часто критикуємо старших за те, що вони не вміють досягнути до американських чи канадських чинників, що вони мало заангажовані в американське життя. Але чи робить молодь щось крім критики? Чи вміє молодь замінити старших, створити нові структури? . . . Українська мова - це наша святиня. І це ганьба як хтось її не знає, але з другого боку є жива реальність - це англомовна Україна і треба її не відштовхувати, а знайти для неї місце в українських структурах. Потрібно англомовну українську газету - англомовну, але українську за духом газету, яка була б сучасною і українською, але газетою, яка видавалася б англійською мовою. Ми ще не думали над створенням такої, справді української газети, але газети, яка не боїться контрверсійних питань. Є багато таких питань, наприклад, був випадок, коли на суміський табір прийшла група українських дітей, які не знають української мови. Тих дітей не прийняли - це був злочин. Замість того, щоб їх прийняти і за літо навчити української мови, їх просто відіслали."

Як з цих висловів бачимо, Мороз у віці около 45 літ зачисляє себе до молоді. Він слушно критикує оцю молодь і підстаркувату молодь, бо справді її майже нігде нема. Слушна його завага, що ми за-мало ангажуємось в американське життя. Маємо три газети англійською мовою, з котрих найбільшою є тижневик при "Свободі". Не мож-

найбільшого визиску капіталістичного. Приходили з обіцянками раю, а створили пекло Гулагу. Можна переходити ділянку за ділянкою, усе перетворилось у них на протилежне того, чого прагнули, або обіцяли.

І з національною політикою вишло все навиворіть. Запрограмували злиття націй, а в дійсності: щойно тепер, за радянського часу, почався процес формування модерних націй на теренах СРСР. Це стверджував, і слухно, 15 років тому советознавець Річард Пайпс, сьогодні професор у Гарварді.

З геноцидом не виjde. На наших очах виростає в Африці близько 50 націй із племенних мас. Сорокамільйонного народу з тисячолітньою культурою не можна вбити. Але Бог допомагає тому, хто сам собі допомагає. Отже не можемо бути пасивними супроти злочину геноциду. А що робити? Перше - усвідомити сучасний стан і загрози, що з нього випливають. А далі? - Поговоримо про це пізніше.

ливо, щоб він про неї не знав. Але він правдоподібно незадоволений її редагуванням, бо вона таки справді не підносить контроверсійних справ, що є слабкістю всіх асекунраційних газет. І якась така газета, як "Наш Голос" - тижневик, в англійській мові таки придалась би. Але хто її створить і хто буде фінансувати? Сам Мороз того не зробить. Партія Мороза /ОУНС/, коли б і створила, то це було б щось подібного до "Вісника" ООЧСУ, до "Українського Народного Слова" /органу УНПомочі/, чи навіть "Америки" - без контроверсій, з надмірною хвалюбю рухів ВФронту і в дусі тоталітарних ідей, осоружних молодшій генерації, вихованої в дусі демократичного співжиття.

І далі: "Так ми маємо добрі й зорганізовані українські організації, в тому числі молодечі. Але Америка - це страшна дійсність. Ми повинні бути вдячні Америці за те, що вона дає нам багато шансів, але й ми повинні розуміти, що Америка присипає все пилом спокою. А нація, яка є на чужині, нація, яка є в діаспорі, може втриматись і перемогти тільки тоді, коли живе святым неспокоєм. Ми повинні бути "Лицарі Святослава". . . "Лицарі Святослава" повинні бути тими, хто збереже українця від збайдужіння, апатії, від заспокоєння, від створення свого маленького раю на чужині. . . Потрібно створити нову силу. . . Це мала б бути сила, яка вдихне новий вогонь в усі ті українські громади, які існують тепер. Потрібно чистих і щирих людей, які хочуть витягнути Україну з гетта. . . Мені казали, дехто прямо, і приховано, що молодечі українські організації бояться конкуренції з боку "Лицарів Святослава". На це я відповідав усмішкою: поперше 80% молодих українців взагалі є поза засягом будь-якого українського організованого життя. Тих потрібно притягнути до українства, тим потрібно створити магніт, в тих розбудити дію. . . Це дасть нам силу, це найперше - безкомпромісовість Святослава, який казав "Іду на Ви".

Хто б не хотів організувати молодь, що стоїть поза організованим українським життям, тому все і всім треба помагати. Але це не легка справа. Легше було не допускати, щоб аж така велика кількість молоді була поза нашим життям. Це був обов'язок нашої централі УККА, але він, під проводом Л. Добрянського, Й. Лисогора і партії, зовсім це занедбав. Та треба рятувати що ще можна. Як Мороз до цього візьметься, то ми бу-

Иван Р. Костюк

Враження з Риму

АРХИЄРЕЙСЬКА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

В неділю, 23 вересня Архирейську Св. Літургію відправив Блаженніший Патріарх Йосиф у сослуженні Владик і чисельного духовенства. Та химерна римська погода знову не дописала й поплутала пляни організаторів. Богослуження, що спершу відбувалось на вільному воздуху з вітарем в притворі Собору Св. Софії, зараз після проповіді Кир Ізидора, треба було продовжувати при головному вітарі в Соборі. Прикро вражала відсутність Папи Івана Павла II підчас церковних торжеств, зокрема в неділю 23 вересня, коли то на його прибуття ми всі вижидали. Після Божественної Літургії темою наших турботливих розмов була ще дальше справа найменування митрополита УКЦеркви римськочо курією без відома Блаженнішого Патріарха Йосифа та незрозуміла для нас усіх ролі й поведінка самого Папи. .

ЮВЛЕЙНЫЙ КОНЦЕРТ

В суботу, 22-го вересня, на 5-ту годину вечора був назначений Ювілейний Концерт. Вже зарання до початку концерту, простора, вибаглива й репрезентативна "Аудиторіум ді Палаццо Піо" поблизу Базиліки й площі Св. Петра, заповнилася нашими паломниками, священиками, монахами й монахинями та не дуже то чисельною чужинською публікою. Блаженніший Патріарх Йосиф зі своїм почотом й Владиками, зайняв місце по середині п'ятого ряду фотелів, тоді як місця в перших рядах були вже зайняті нашою світською знаттю, серед якої різнялися "почесні гості" з Мюнхена, Парижа, Лондону, Нью Йорку, Філадельфії, Чікаго. . . Припадох, чи нарощне "почесне відокремлення"? Над просторою естрадою на чоловому місці, був завішений великих розмірів та без якихнебудь прикрас, хочаб китиць квітів, портрет Блаженнішого.

Огрядні, двокольорові програмки, видруковані в італійській й українській мо-

ляд на змагання з ворогами.

На цьому кінчимо виступ Мороза в Елленвіл, хоч і дальші його ствердження можуть бути цікавими для деяких чигачів. Характеристично однак, що навіть стецьківська преса не переповідала й не коментувала цього прилюдного викладу свого нового сумівця.

вах були одночасно картами вступу на залу в ціні по 5.00 дол. Були вони з кольоровою фотознімкою Папи Івана Павла II, як вітається з Патріархом Йосифом Сліпим. Безпереривні оплески, вставання з місць та ентузіастично-емоційні сприймання поодиноких точок програми - безпотно продовжували час тривання концерту.

ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ

Цей заповіджений бенкет відбувся в неділю, 23-го вересня в репрезентаційній залі коштовного американсько-італійського ресторану "Кавалієрі-Гільтон" при віа Кадолло. Учасників 800 осіб. На програмі бенкету зложилися: Відкриття бенкету, привітальне слово на честь Блаженнішого Патріарха, Владик, Духовенства, почесних гостей за почесними столами - господарем бенкету й тоастмастером д-ром Леонідом Рудницьким з Філадельфії. По промовах безкінечну кількість письмових привітів тільки частинно відчитано, решту передано Блаженнішому. Прощальним словом та подякою Блаженнішого Патріарха, многолітством для нього, безустанними оплесками та патріяршим гимном і співом "Боже вислухай благання" - закінчено бенкет в 10:30 години вечора.

ПРЕСОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

На закінчення усіх ювілейних відзначень, відбулася в середу, 26-го вересня, в привітній гостинній кімнаті "Патріяршого Дому" зараз при церкві Св. Сергія й Вакха, пресова конференція. Її організував й запрошував на неї місцевих італійських, англійських, німецьких та українських пресовиків "Ад хок Комітет", що репрезентував "Світові українські, релігійні, професійні, політичні й громадські установи й організації" /так було видруковано на окремих запрошеннях англійською мовою/ за підписом д-ра Романа Осінчука з Нью Йорку й д-ра Володимира Косика з Парижа. Саму конференцію й пресові комунікати /"прес реліз"/ в англійській, італійській, німецькій й українській мовах підготували: д-р Марія Клячко, мгр. Ева Піддубчишин і мгр. Слава Стецько. Вона була заповіджена на 10:30 годину ранку й її головною темою були: "Нові події в Українській Католицькій Церкві". Приявних було 35 осіб. В тому числі: вісім представників італійської, французької, англійської та німецької й шість представників української преси. Перекладачами були д-р Володимир Косик, мгр. Омелян Коваль і о. Є. Небесняк. Темою реферату

мгр. Е. Піддубчишин були найновіші події всередині УКПЦеркви: Ювілейні Святування, найменування філадельфійського митрополита, постійні перешкоди для УКПЦеркви зі сторони Східної Конгрегації, відношення Папи Івана Павла II до Патріярха Йосифа, протестаційні акції, телеграми й листи до Папи, маніфестації та демонстрації в Римі. Конференція мала деякі успіхи. В місцевій римській пресі появилися короткі й прихильні для українців комунікати й повідомлення.

Від ред.: Цей репортаж п.н. "Нотатки з Риму" подав нам мгр. Іван Р. Костюк на II сторінках машинопису. З огляду на характер і величину нашого місячника ми його сильно скоротили, пропускаючи описи, вчислювання осіб і т.п., які можна евент. знайти в союзних і патріярхальних публікаціях. Залишили ми суттєве й тому змінили наголовки на "Враження з Риму", що вірніше відповідає залишеному змістові. За цю зміну, за скорочення і за пропущення в друкарні імені автора в попередньому числі "НГ" - перепрошуємо автора.

Півстоліття ОУН

"Сучасність" ч. 4/79. Написав Василь Маркусь. Подаємо кілька вирізків:

(Продовження)

"Спонтанне охоплення маси втікачів, оборона їх від насильної репатріації, а згодом широка самоорганізація в т. зв. "таборових республіках" - це великою мірою заслуга кадрів ОУН, більше ЗЧОУН, як мельниківців, але не виключно їх. Тисячі інших суспільних діячів з різних політичних і не політичних середовищ і організацій і різного територіального походження, а значною мірою люди з апарату краківського і львівського комітетів, внесли свій вклад у цю першу спробу інтегрування політичної еміграції в суцільну українську спільноту. . .

Було гірше, коли в 1946-50 рр. ОУН, головне бандерівська /ЗЧОУН/, почала вважати тих понад сотню таборів з понад 250 тисячною масою емігрантів-неповоротців за експериментальний терен свого вміння будувати державу. Ідеалізму, енергії й працьовитості тим людям не бракувало. Вони при цьому й багато чого навчилися, і в більшості могли стати добрим матеріалом для суспільної й адміністративної системи. Без цих людей годі було збудувати те, що зроблено, у майже всіх ділянках. Але тенденція все опановувати, керувати з підпілля, використовувати

вати для політики націоналістичних партій не лише спричинила багатотруднощів у функціонуванні внутрішньо-автономного життя української еміграційної громади, але й створила небезпечний модель політичної дії й керівництва. . .

Опанування партіями певних установ чи організацій, цілком з не політичними цілями, підпорядкування адміністрації таборів, усунення з неї політичних противників, навіть якщо вони під кутом функційності тих установ могли бути вартісними, а потім у висліді - творення паралельних установ з тими ж цілями і характером лиш під впливом іншої групи - є важкою гіпотекою, що обтяжує насамперед ЗЧ ОУН, але не вільні від того й мельниківці. . .

Тут не місце аналізувати наше громадське і політичне життя того періоду, хоч це може бути цікаве і повчальне завдання. Варт лише сказати, що в певний момент зарисувалася у нас виразно партійна система і структура самоуправління, що крила в собі виразні елементи тоталітаризму і монопартійного керівництва. . .

І знов виня спадає не лише на кадри і провід ЗЧ ОУН, бо вони були такими, як були, і від них, мабуть, іншого не можна було сподіватися. Виня сама українська громада, її "незаангажована" частина, інтелігенція. Вона, хоч частково критична до такої ситуації, проте волила стояти з-боку, тоді як друга її частина опортуністично пішла на співпрацю з "нашими". Це явище т. зв. поплентачів, що його популярно на Заході називають "зрадою клерків". . .

ОУН мельниківців намагалася в дечому дотримувати кроку з сильнішого посестрою, робила це зручніше, з кращою суспільною культурою, більшим маніпуляційним досвідом та відносно непоганими для себе вислідами, але не завжди успішно. З так званої коаліційної арифметики, що кінчалася завжди узгодженням і "однодушністю", вони відставали чи в УККА, чи КУК, чи СКВУ пристойну пайку. Це жахливо збіднювало український суспільний процес, робило його нецікавим, нудним, яловим і мало принадним для молодшої генерації. Звідсіля і виникли згіршливі поняття "естаблішменту", "твердого ядра", суспільної "каруселі" функцій, як вони крутяться між тими самими персонажами. Через те українське суспільне життя здевальовувалося, а його динаміка послабла. Найновішим дивовижним проявом цього суспільного і напівзаконного "шлюбу" двох ОУН можна вважати вибір на президента секретаріату СКВУ двох "півголів". . .

Другий бік медалі голови УККА

УККА вшановує проф. Л. Добрянського, свого голову, що безпереривно стоїть на цьому пості протягом 30 літ. Для повного образу цієї особи нехай нам буде вільно насвітлити і другу сторону медалі професора. При першому його виборі на президента був великий спір між ним а Д. Галичином, головою УНС, кандидатом на це саме місце. Якось знайшли компроміс - один став президентом, а другий "черманом". Але тоді там Галичин закинув Добрянському, що він працює для УККА за гроші. Старання Добрянського, щоб американський поштовий уряд видав марку в честь Тараса Шевченка, до нині не мали успіху. Казали, що Добрянський має знайомства серед сенаторів і конгресменів, яким платить за виступи, але його не люблять в уряді. Пізніше прийшла неприємна афера зі збірками, про що писала амер. преса і що ми зреферували. Як вона скінчилася - не знаємо. Далі була його спроба втягнути УККА до ВАКЛ, але там загніжджені агенти не допустили УККА до членства в ВАКЛ, бо УККА є за людські права і ще щось там, що неміле для Москви. Про це подала англomовна "Свобода" і це реферував "НГолос". Проф. Добрянський брав участь у херотонії двох священників на єпископів помічників у Філадельфії проти офіційної ухвали проводу УККА не брати участі, де сотки мирян голосно протестували, а міська поліція охороняла катедру. Коли прилетів Добрянський до Клівленду, запрошений на якусь там парад ВФронт, то мусів з летовища вертати назад, коли не міг заперечити свою участь у цих філадельфійських парадах. Його антипатріархальна

Тягар схарактеризованої тут спадщини ОУН поважно тяжить на еміграційному суспільному житті й організаціях і сьогодні. Здевальовувалася також роля та позиція громадського діяча. На нього вибився здебільша тип "професійного суспільника", обмежений, зарозумілий, з великими претенсіями і амбіціями і... незаступний. /Так, щонайменше, він про себе думає, і так його оцінює інертна суспільність/. Через те культура громадського життя у нас жахливо знизилася. Спроби її оздоровлення доволі спорадичні, і навіть, якщо тут і там є добрі прояви, вони тубляться в загальній течії і майже незмінному втертому процесі та рутині. . .

Закінчення і коментар в наст. числі

Хто такі курди

Треба привітати видання Есендонської Укр. Школи ім. Тараса Шевченка в Мельборні, Австралія, за те, що реальною своєю працею виявили новий підхід до упорядкування і підбору наукового матеріалу про історію княжої доби Русі-України. . .

Цінним явищем є те, що ініціатори, видавці, фундатори цього цінного видання увели до матеріалів історії Княжої Доби ВІДОМОСТІ з праісторії Русі-України. . .

Маємо солідний доробок в цій ділянці українських науковців, істориків. А найліпшим СВІДКОМ ТИХ ЧАСІВ є археологічні знахідки, які є незаперечними доказами нашої, такої дійсної, праісторії.

В Австралії в цій ділянці з великою повагою працює проф. Ярослав Оріон, та є праці проф. Парамоніва.

Бо ж колискою Індо-Європейських народів була, таки, наша Батьківщина, з якої розпливалась культура і різна народність. Ми цивілізували Європу. Греки дістали культуру від наших прашурів, а не навпаки як твердять греки та "спеціальні" історики з нахилом нормандсько-московської теорії. . .

Для прикладу як історію перекручують візьмем фактине з праісторії, а нової історії: Київ-Русь окультирила московщину. З Києва привезли в Москву християнство, науку, культуру. . . Москва тепер твердить, що

дія викликала обурення серед рядового громадянства, чого висловом була ухвала відділів УККА на східньому побережжі Америки. Далі - був в пресі прилюдний запит д-ра О. Дерія чи то правда, що голови центральних установ вислали письмо до Риму, звернене проти патріярхату. Ніхто з них, а втім і голова УККА, не заперечили існування такого письма. І врешті політична діяльність голови УККА - виїзди до Формози і порівняння чи докладніше однаковий осуд Москви і Пекіну за їх політику супроти поневолених народів, коли так Америка, як і ми хочемо при допомозі Пекіну розвалити тюрму народів під назвою Советського Союзу. Кілько ми вже б мали вироблених молодих людей, будучи на пості голови УККА, коли б у нас цього посту не заблокував наш естаблішмент. Наша рада для УККА, щоб якось вийти компромісово: Зробити його амбасадором УККА у Вашингтоні і піднести йому платню, а на голову вибрати іншого, молодшого із дипломатичним хистом, щоб гідно репрезентував нашу громаду в Америці.

"братній" великій русській народ" дав культуру Україні.

Ще цікавий приклад: Вашингтонський коментатор звітував: "Чи курди мають ПРАВНІСТЬ на свою незалежність?" І говорить: "Меди, мандруючи з надторноморського краю, центру Індо-Європейської Раси, через Кавказ прибули /на терен Курдистану/ в сер. Азії і зустрілись з Персами 2.500 років тому. І побідили їх. Меди переіменувались на Курдів. Створили свій край. Вони були високоцивілізовані /на той час/, мали свою віру з головним Богом і йому підлеглих божків. Транспорт їхній був кінний. Проходять віки. Курди жили кругом оточені персами, арабами і турками, які ворожо були наставлені проти них як виходців Індо-європейців. За вірою вони стали магометани-суніти. Колишні виходці з України Курди втрачають свою самостійність. В останніх стол. н. ери почали активну боротьбу за відновлення своєї державности, але не мали успіху. Тепер уряд Ірану Аятолі Хомейні постановив знеутралізувати ідею курдистанської незалежности. І хоче їх цілковито Іранізувати.

Цебто наших праісторичних нащадків спіткала така сама доля як і нас.

Курдів іранський уряд нараховує 7 мільйонів, але американські ствердження подають, що їх є біля 14 мільйонів. . .

Цікаво знати. Чи нам і нашій молоді є відомо, що КУРДИ є наші національні виходці? Чи не час нам переглянути історію нашого походження?

Слово за іншими істориками.

Ф. П. Лубенський - Австралія

ПРАІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Появилася нова джерельна праця про життя українського народу від уступлення четвертого льодовика /12,000 літ д. Хр./ . Книга формату 9 1/2х6 1/2 інч., має 410 сторін, 30 ілюстрацій і map. В твердій синьо-золотій оправі, крейдяний папір. Ціна з пересилкою 15.00 дол. Адреса:

J. K. BEREZOWSKY

P.O. Box 1132

Berkley, Michigan, USA 48072

ПРИВІТ ВІД УКРАЇНИ пепадала пані Слава Стецько для конференції ВАКЛ в Пармгау. Не є вона ні королем, ні президентом, ні головою уряду, хай буде і екзильного, щоб говорити чи складати привіти від України. Вона, як і кожний інший репрезентант партії може говорити чи складати привіти тільки від своєї партії.

Засідання Гол. Управи АУА

Відбулось 4-го листопада 1979 р. в Ірвінгтоні, Н.Дж., в домі орг. референта д-ра Е. Перейми. Порядок нарад включав такі справи: звіти з діяльності окремих діловодів за час від останнього засідання і головного редактора "Н. Голосу"; затвердження нових членів АУА на підставі внесених заяв, перегляд наспілих листів, відношення АУА до УККА і до Закордонного Представництва Української Гельсінської Групи під проводом ген. П. Григоренка, і устійнення остаточної програми 3-го З'їзду АУА.

Голова поінформував, що, не зважаючи на вакаційний час, Головна Управа проробила деяку роботу у справі З'їзду і затвердження представників АУА у керівних органах УККА. У зв'язку з цим голова АУА разом з орг. реф. УДР, інж. С. Проциком, відвідав 18 липня ц.р. Балтимор і на сходинах для оформлення клубу УДР реферував справу АУА і запланованого З'їзду АУА. У справі затвердження Крайовою Радою УККА представників АУА у керівних органах УККА, голова був у листовному і телефонічному зв'язку з дир. канцелярії УККА, мгр. І. Базарком. На засіданні 15-го вересня ц.р. затверджено представників АУА у керівних органах УККА. Голова АУА увійшов до Екзекутиви УККА, мгр. М. Нагірняк і д-р Е. Перейма до Крайової Ради УККА. Крім того, до Номінаційної Комісії увійшов інж. Д. Кузик, а до Резолюційної Комісії д-р Роман Борковський.

Орг. референт д-р Перейма звітував про свою поїздку під час вакацій, до деяких наших осередків в терені з метою стрінутися з членами і прихильниками АУА і таким чином пожвавити діяльність відділів в терені та спільно з ними обміркувати справу З'їзду АУА в листопаді ц.р. Через неprisутність скарбника, який у той час перебував на Фльориді, не було звіту скарбника. Зчерги звітував гол. ред. "Н.Г.", інж. Кузик. Він реферував про успіхи і труд ночі у редагуванні і адмініструванню нашого місячника.

По розгляненні і прийняттю нових членів, прочитано наспілі листи від Екзекутиви УККА, від Секретаріату СКВУ і від Осередку Прихильників УДР і АУА в Маямі. В міжчасі Гол. Управа вплатила свої річні вкладки: 250 дол. до СКВУ і 100 дол. до УККА. Рішено дати всецілу підтримку Представництву Гельсінської Групи під проводом ген. П. Григоренка та впливати, щоб всі інші наші організації і установи зробили це саме.

Голос Читачів

Др. Анна Власенко-Бойцун, Черче, вислала лист до УНС з протестом проти різдвяних карток в англійській мові. Тут між іншим написано: "І яке ж прикре й велике було моє здивування, коли різдвяні картки від 'Батька Союзу' були в чужій, не в своїй мові. Якже ж зможе прочитати їх мій брат в Україні, чи мої друзі в Німеччині та Франції?" Тут справді УНС зробив помилку. Бо навіть американці люблять українські картки й часто мають оказію похвалити і спитати, що означають написи.

Петро Буценко, Нью Йорк: "Зі смертю автора блискучого відокремлення - воно втратило один відсоток. Він писав в 'Українській Трибуні': 'Нас 70% і ми блискуче відокремлюємося'. Отже помер св. п. пам'яті промотор ДП таборової війни ред. Зенон Пеленський."

Теофіл Лотоцький, Кліфтон: "Дякую за добрі відкриті статті про Мороза і бандерівських гурапатріотів".

Інж. С. Бровчук, Канада: "Зрівноважена постава "НГ" супроти В. Мороза є покищо побажана, але не виправдуюча його. Він мусить зрозуміти, що людина в віці 44 роки поносить всі консеквенції за свої вчинки і вислови навіть тоді, коли паде жертвою дізінформації."

З листів

Про лемків

В "Голосі Читачів" за листопад ц.р. п. Грицик висловився образливо відносно лемків. Я, як лемко, почуваюсь до обов'язку відповісти на неправильний закид. Невідповідає правді що лемки темні і несвідомі. Є правдою, що на Лемківщині були 2 табори: Національно свідомий український і москофільський. Доказом цього є:

І/ Підчас визвольних змагань, коли поляки в усіх містах на захід від Сяну обняли владу, і Лемківщина була відтята, лемки творять боеві відділи. Національно свідомі лемки творять в селі Комачч під проводом о. Пантелеймона Шпільки Сяніцький КЗУНР /Команецька Республіка/. В західній Лемківщині через брак національно-свідомої інтелігенції, а під впливом москофільської інтелігенції в повітах горлицьким, грибівським, новосанденцьким та ясельським постає 2-га "Лемківська Республіка". Центром "Лемківської Республіки" стала "Русская Рада"

в селі Гладисові. Цілтю "Руської Ради" було прилучити цілу Лемківщину до Чехо-словащини.

2/ В рядах українських Січових Стрільців помітне число лемків із усіх повітів Лемківщини.

3/ Участь лемківської молоді в обороні Карпатської України.

4/ Лемківська сотня в рядах УПА, а про хоробрість і боєздатність висловився командир Хрін у книжці "Зимою в бункрі".

А. Кобаса

По батькові

"Дорогий товаришу Миколо, /не вживаю отчества /по-батькові І.М.Ч./ бо воно в українців чуже і недоцільне. Воно повелось з часів сина 'тішайшого' царя, з часів Петра І, коли він почав дружити з гетьманами. Пишу до Вас з Одеси."

З листа Юрія Яновського до Миколи Хвильового. Одеса серпня, 1929 "Літературний Ярмарок", 9.1929

Коли Петро І наказав гетьманові Іванові Мазепі вирушити з кіннотою на литовський фронт, гетьман запросив до своєї канцелярії Генерального Суддю Василя Кочубея і просив заступити його /гетьмана/ під час його відсутності. Василь Кочубей, звергаючи до Гетьмана, вживав по-батькові: Іване Степановичу. Гетьман зауважив: "Що це ти, Василю, до чужих пішов по науку?".

В той час в Батурині станціював полк російської /московської/ армії як Петрове "око" за ненадійним гетьманом. Звертаючись до іншої особи, москалі вживали по-батькові. Звідки воно /вживання по-батькові/ поширилось /через московську армію, стаціонувану в Україні/ в Україні. На Московщину воно прийшло від приуральських малих народностей, Мордва, Чуваші та інші. Пару років тому я був помістив замітку на цю тему в рубриці "Листи від читачів" у "Свободі". Через деякий час анонімного листа з вимогою пояснити звідки то я взяв щось подібне. І лист закінчився "журналістичною етикою" і образою моєї особи мовляв: "Це Ви видумали самі".

Іван М. Чинченко

ПЕТРО ШЕЛЕСТ не так вже був поганим, як його часто у нас малювали. Новий самвидав з України пише, що керівництво на чолі з Шелестом хотіло бути владним представницьким органом українського народу. Але йому ставили перешкоди навіть професори і викладачі байдужі до українських культурних справ. Це головно ті насилані та індоктриновані московським урядом в цілі русифікації України.

Коментарі

ДЕМОНСТРАЦІЯ АБН в Нью Йорку 7-го лист. ц.р. випала блідо. Вправді подано, що демонстрантів було біля 800 душ, але знаємо з практики, що партійні звітодавці подвоюють число. Отже мало бути около 400 осіб. Коли зважити, що АБН і ВФронт стягли своїх не тільки з Нью Йорку, але і з дальших місцевостей, аж до Клівленду, Огайо, включно і коли взяти до уваги, що до АБН належать і інші поневолені Москвою народи, які також брали чи мали брати участь в цій демонстрації, то це повна невдача цього Антибольшевицького Бльоку. Не поміг тут Комітет Об'єднаних Українсько-Американських Організацій - Відділ УКА в Нью Йорку під головуством члена керівних органів ООЧСУ. Сам Нью Йорк, що має около 70 тисяч українського населення міг легко дати бодай одну тисячку демонстрантів. Ця часта невдача ВФронту походить з двох причин: 1/ Люди вже знуджені частими демонстраціями, які нічого видного й конкретного не дають. 2/ Імпреза заповіджена виключно одною партією, до якої наші люди не мають довіри і під команду яких не хочуть йти. Але ця невдача компромітує частинно всіх нас - українців, а радує большевиків. Тому на будуче треба добре застановитися чи щось такого робити, а як робити, то всій українській громаді і при добрій підготовці. Виймком в цьому є згори упряновані малі демонстрації для підкреслення свого протесту.

КРИТИКА КРИТИКИ нашого життя є змістом листа Адама Антоновича у "Свободі" з 31-го жовтня ц.р. Якщо автор має на думці якусь непристойну критику, з непристойними висловами, то з ним можна погодитися. Але коли він виступає проти всякої критики, бо це "нам на сором і ганьбу, ворогам на користь і злорадну втіху", то автор тут не має рації. Це тільки в тоталітарних режимах заборонена критика. І тому ці режими скоро викинулись. Брак критики нашої союзової преси зробив її нудною і нецікавою і тому ця наша преса також впадає. Критика звертає увагу на наші слабості і блуди. І цим вона впливає на поправу громадського, церковного й політичного життя. Така критика провадиться по всіх демократичних державах, де є свобода преси. Боятися, що якісь там особи інших національностей тішуться, що українці критикують себе - немає рації. Ця їх радість не шкодить нам. А коли йде про інформації про

Справи УНСоюзу

ПРОТОКОЛ З РІЧНИХ НАРАД керівних органів УНС, що відбулися в травні ц.р., друкується в "Свободі" в листопаді - аж по шістьох місяцях. Це вправді скорше як було за "пановання" Лисогора, але таки пізно, на що ми не раз звертали увагу. Бо ж подавані цифри маєтку, числа членів, видавництва, винаймлення й приходи з хмаросягу - вже зовсім інші тепер, як були перед пів року. І тому члени УНС не мають заінтересовання їх читати, не інтересуються належно життям УНС, що впливає негативно на розвій цієї нашої фінансової і асекураційної централі. З поданих в протоколі звітів інтєресує нас спеціально, бо на інші справи не маємо місця, оце одно мале речення: "Тираж Веселки впав до 1,188." За 30 літ по нашому масовому приїзді до Америки наша тодішня молодь має дітей вже дорослих до читання "Веселки". Де ж є теперішні чи й колишні сумівці виховані революційними націоналістами з ООЧСУ, пластунки і пластунки, одумівки і одумівці виховані своїми патріотично-демократичними провідниками? Чому вони не передплачують своїм дітям українську діточку газетку, щоб краще вчи-

наше життя, то наш національний ворог зі своїм численним штабом шпигунів і тайних агентів в проводах деяких політичних партій знає про наш фактичний стан багато більше, як ми знаємо.

М. РАХМАННИЙ, що звичайно добре уймає справи у своїх статтях, зробився загальковим, щоб не писати попав під вплив стецьківської пропаганди проти борців за людські права. В статті "На порозі Нового Десятиріччя" /"Новий Шлях" з 16 жовтня ц.р./ пише між іншим: "Тимчасом і в Україні, і ще більшою мірою серед українських емігрантів та їхніх нащадків, витворилася думка, що, мовляв, українські патріоти борються і повинні боротися 'лише за людські права - свої та інших народів. ...'" Автор не бере до уваги, що змагання за людські права є першим ступенем змагань за права народів, що в тій ситуації українським патріотам є краще боротися за людські права, що не суперечить конституції, що навіть для з'єднання заграничних підтримок різних держав і організацій є краще виступати під цим гаслом, чим кричати, що ми хочемо розвалити Соезський Союз. Отже наші патріоти краще знають як їм поступати і як уживати дипломатичних ходів чим один чи другий політик ВФронту.

лися української мови? Та ж цей тираж мав не впасти, але подвійно-потрійно зрости! Чи й це мале повідомлення в протоколі УНС А. Антонович назве шкідливою критикою?

В цьому спізненому протоколі можна де-що стрінуги й актуального, головню в голо-сах в дискусії. Анна Чопик підносить слушну потребу, щоб "Свобода" появлялася безперервно. Ці самі редактори повинні відпо-відно урядитися до цього. Аскольд Лозин-ський нарікав там, що в "Свободі" не було статей про 50-ліття ОУН. Тепер вже не бу-де нарікати, бо їх тут є за-багато, хоч "Сво-бода" не є органом партії стецьківців. Слушні уваги відносно "Свободи" висловив також Мир. Кальба, "що Свобода не помішує допи-сів з терену, а також деякі дописи є дуже довгі і дрібничкові". Може через те немає місця на інші дописи. Найгірше в цій диску-сії поводився Й. Лисогір. Забагато йнеслуш-но критикував Гол. Предсідника Флиса, як і інших. Але цього ред. А. Драганові було за-багато і він цифрово виказав як за урядован-ня Лисогора спадало так членство як і фі-нанси. На ці цифри Лисогір вже не мав що відповідати, тільки домагався, щоб Гол. У-ряд перевірів їх. А Флис, висловивши вдяч-ність за критику, сказав: "Як ця критика п. Лисогора має в собі будьяку правду чи слуш-ність, то встид Вам, пане Лисогір, бувший голово, що Ви мене краще не підготували й не повчили".

▲ ЗАЯВА УНПомочі на жадання Гол. Пред-сідника, І. Флиса, щоб УНПоміч відмови-лась від привіту "Голови Проводу ОУН Дос-тойного Ярослава Стецька" стрінугась з гострим спротивом Головної Екзекутиви УНПомочі. В цій Заяві між іншим стоїть: "Тому твердження 'Свободи', нібито 'Пред-ставники УНПомочі заявили, що вони не пого-джуються з висловленими в привітанні твер-дженнями та що публікація того привітання була помилкою' - є неправдивими і в нашій оцінці - провокативними, з метою підважити авторитет Голови Проводу Революційної ОУН, до особи якого Головна Екзекутива УН Помочі ставилась і ставиться з найбільшим пієтизмом і респектом. Ми ніколи не засуд-жували змісту Привіту, ані не вважали його хибним". Пригадуємо, що в цьому привіті Стецько, осуджуючи УНС, писав, що "обо-в'язком Революційної ОУН є передусім під-тримати всіма силами Вашу установу і пере-ключуватися в її ряди." Адвокат Флис чимраз краще пізнає стецьківців, коли працює без їх інструкцій.

Піддержуйте "Наш Голос"!

Справи УКЦеркви

В останньому числі "НГ" ми присвятили справам УКЦеркви, чи точніше номінації аж три й пів сторінки. Про свячення чи хіротонію в Римі не будемо розписуватися, бо про це широко було написано в "Свободі" і дещо в "Америці". Подамо тут голос "Церковного Вісника" з Чикаго. Він чи не найгостріше виступив проти практики Ватиканської Курії - "Не треба підкреслювати як це звучить підступно і має мало спільного з християнською любов'ю та душпастирською 'второпністю'. Але комусь бажалося 'уприємнити' Блаженнішому і всім прочанам ювілейні святкування. . ."

Бюлетень церкви св. Михайла у Філядельфії, що тримається юліянського календаря, привітав нового номіната. Назагал преса по висвяченню номіната на митрополита здержується так від критики як і від похвал, чи висловлення вдовolenня. Чекають всі, що зробить і як себе покаже новий Митрополит так на полі церковнім, як на національним і як на обороні прав нашої Церкви. Іце слушно. Наші побажання в напрямі добра для рідної Української Церкви і Нароцу подамо на сторінках "Нашого Голосу" пізніше.

Концерт в пошану Їх Святости Патріярха Йосифа відбувся в Трентоні 4-го листопада в гарно прибраній інж. І. Микитином залі при Церкві св.свщм. Йосафата. Після пісні "Боже Великий, Творче Всесильний", відкриття голови Патріярхального Т-ва мгр. М. Нагірняка та багатьох Патріярхові гарне вступне слово виголосив о. парох Ярослав Федик. Гість із Філядельфії о. Лев Любинський відчитав добре опрацьовану святочну доповідь, яку присутні вислухали із великим зацікавленням. У мистецькій частині виступили: Уляна Пінковська /піано/ і Біл та Аніта Аербе /скрипалі/ при супроводі Марти Аербе /із Еквадору/. Всі вони є визначними студентами УМІ, класи проф. Галини Клим і проф. Рафаїла Венке. Виконували вони твори українських композиторів, за що публіка нагороджувала їх заслуженими спонтанними оплесками. Виїмки із виголошеної в Римі промови визначного церковного достойника В. Ван Страатена відчитала Олександра Городиська, а Дарія Кузик поему Зої Когут "Осанна!" Піснею "Боже вислухай Благання" і Молитвою за Патріярха закінчено цей вдалий концерт. До його успішности у великій мірі причинився своїм голосом п. І. Головка, а також пані Васирина Микитин, яка займалась гостинною для учасників програми.

"Новий Шлях" з 27 жовтня ц.р. помістив статтю М. Поронюка п.н. "Чи потрібна була ця 'Протестна телеграма' Ярослава Стецька до Папи?". Тут він розоблачує Стецька згорн на долину. І справді акція Стецьків на верхах /в Римі/ приносить нам тільки шкоду. Краще, щоб вони подбали, щоб члени Організації Визвольного Фронту так північної як і південної Америки широко піддержували справи існуючого Патріярхату УКЦеркви.

Документи часу

Докінчення

Пишемо про виїмково трагічний випадок молоденького, бо 15-літнього Юрія, Сина Зорія і Дарії, брата трох братів і внука дідуна і бабці Городиських. В критичний час в середу 27-го червня 1979 року упокоївся Юрій в Бозі. Коли переїхав ровером вулицю, наїхало на нього авто і поломило йому груди і руки. Заки завіз його амбулянс до найближчого шпиталю, то він вже був мертвий. Та відомість розійшлася ского по широкій громаді і наложива на ній тяжкий сум. Похоронні молитви-прощання того молоденького пластуна в похоронному заведенню привели зібрану там велику громаду і членів Пласту до рясних сліз.

Родина погубного сина Юрія в тій тяжкій годині одержала від пароха церкви св. Андрея, при котрій розлігся великий і одинокий український цвинтар, що померлий їх син не може бути похоронений на ньому, бо його родичі є членами церкви Покрови Пресв. Богородиці. Цей парох церкви св. Андрея свою заборону опер також на "законі" еп. Лостена. Як нам відомо, то цей "закон" не заперечує чужинцям бути членами церкви св. Андрея. По нашій інтерпретації виходить, що чужинці на підставі "закону" еп. Лостена, ставши членами Церкви св. Андрея, можуть уживати цей цвинтар у випадку їхньої смерті. Ходить поголоска, що чужинці вже переважають чисельно українців в церкві пароха о. Тимкова і стають власниками церкви і цвинтару, а українці перестають бути власниками того майна хоч на нього зложили багато власних грошей. Ту справу належить українській громаді глибоко розслідувати.

Дідуньо померлого внука Юрія, довідавшись про такий "закон", правдо не обоснований а подібний до "законів" колишніх Зельманів, заявив пароху о. Тимкові, що він відступає свою, вже давно набуту для себе на тім цвинтарі, площу і з неї частину віддає під гріб свого внука Юрія. . . Отець Тимків

тої пропозиції не прийняв. В наслідок такої злосливой постави пароха, вся родина з глибоким болем серця положила свою улюблену дитину на вічність на чужому цвинтарі далекому від наших 5-ох Церков. Внутрішня душевна атмосфера тої події нуртує в серцях і шарпає нервине тільки родини згаданого молоденького і любленого сина, внука і пластуна. Цей біль поширився на цілу українську громаду і пластову організацію. Того гріха наших священиків і єпископа Лостена українська громада Клівленду, Парми і навіть ширших теренів не забуде.

А тепер третій випадок подібний до попередних: Дня 3-го липня 1979 року в Клівленді несподівано помер на 58-році свого життя Омелян Макогін. Осиротив дружину Оксану, діти і дальшу родину. Він народився в Зарваниці в підгаєцькому повіті Східної Галичини. У відповідному своєму молодому життю він став вже активним діячем громадського, а також політичного життя свого народу. Зокрема він був кореспондентом українських часописів і журналів, офіційно був він пресовим референтом Головного Комітету Підгаєчан, та співробітником збірника "ПІДГАЄЦЬКА ЗЕМЛЯ". На клівлендському герені замишкання був він довгий час членом хору "Дніпро" під диригентурою Садовського. Загально кажучи, покійний вже Омелян Макогін був позитивним українським громадянином на американській землі, одним словом, він був корисним членом всеї української громади.

Нажалі за його заслуги та українська громада до нині не запротестувала проти кривди, яку вчинив йому парох Церкви св. Андрея, що покликується знов на "закон" єп. Лостена, заборонив його родині хоронити його на українському цвинтарі. Родина, не маючи іншого виходу, похоронила його на чужому цвинтарі, що носить назву "Бруклін Гайтс". Нехай йому буде "Вічна Пам'ять" серед нашої "бідної" громади.

ВСЕСВІТЛІЙШИЙ ОТЧЕ ПРАЛАТЕ!

Кінчимо це наше до Вас писання про ці події прикрі для Української Громади і Родини. Ті події вдаряють по їх серцях. Напроваджені тут події не є малими, тому уклінно просимо Вас, Ваша Світлосте, приложити до них свою увагу і свої права і сили, та негайно зарядити повну зміну тих подій, щоби не викликали в громаді великих конфліктів. За це будемо Вам сердечно вдячні.

Михайло Топорович,
бувший збаражський адвокат.

ВІДПОВІДЬ

До Високоповажаного Пана Михайла Топоровича

Високоповажаний Пане!

Слава Ісусу Христу!

Ваше письмо з дня 5-го серпня ц.р. вплинуло до нашої Канцелярії. Порушені Вами справи не належить до моєї компетенції, тому, що Ваша парохія як незалежна не належить до Української Католицької Церкви. Раджу Вам написати до Його Блаженства Кир Йосифа, який мабуть єдиний, що може допомогти в тій справі.

Бажаю Вам Божих ласк і залишаюся в Христі.

о. Стефан Тиханський
Адміністратор

Від ред.: Щось тут неясно. В Німеччині приймали нас німецькі священики як рідних братів - давали місце не тільки на цвинтарі, але й по церквах. Чому ж тут українці того самого віроісповідання і тої самої нації не дозволяють хоронити на українському цвинтарі? Ми тут в Трентоні, без ніякого "але" користуємося із цвинтаря місцевої карпато-руської церкви. Це ж не по-християнськи відмовляти останньої прислуги. А коли так, то священик не має обов'язку повинуватись протибожним грішним "законом". Вина тут також по стороні священиків. Так нас вчили в гімназії в науці релігії.

І це і те

ПРАВОПИСНИЙ СЛОВНИК української мови за редакцією Яр. Рудницького і К. Церкевича вже появився. Є він в гарній твердій оправі і має 796 сторінок. Добре позначені літери улегшують шукання слова. До плюсів ще треба зачислити подання наголосів і відмінків, як також пояснення чужих слів, прим. генеза /походження, зародження/, або геральдика /гербознавство/. До плюсів треба зачислити брак деяких навіть часто уживаних слів, як контроверсія. Також назви деяких міст, як Нью Йорк, подає Нью Йорк. А відомо, що в англійській мові нема пом'ягшення шелестівок. При вимові в цьому випадку чуємо Н-ю, а не Нь-ю. Також перестарілою назвою є США, яку пропустила майже вся наша преса по переведенні опитувань між ученими. Уживаємо ЗСА -З'єднані Стейти Америки. Бо перше - американці вимовляють Стейт, а не Штат чи Штейт. А по друге Штат означає в загально-європейському розумінню вільну незалежну державу. А американські стейти є тільки губернаторствами дер-

жави. Проф. Я. Рудницький у своїх попередніх виданнях з цієї матерії подавав також коротку граматику. Ми сподівалися такої і тут. А її немає. Та мимо цього треба висловити подяку обом авторам, що маємо більший Словник. Може в наступних виданнях знайдемо побажані додатки.

АРХІЄПІСКОП МАРКО ГУНДЯК пережив у своєму бурливому житті хвилини радості, коли його оточення ушанувало його з приводу 60-ліття його священства. Привіти прислали різні церковні достойники, між якими був Архiepіскоп Яковос, Екзарх Вселенського Патріарха. Між промовцями була пані Марія Душник від УНС і др. Роман Ричок від УБС. Від нас бажаємо Ювілейтоті доброго здоров'я і успіхів в його праці.

ПОЛЯК З ДОЗОЮ УКРАЇНСЬКОЇ КРОВИ так пише про теперішнього папу польський журнал в англійській мові. Автором статті є проф. теології в гарвардському університеті. Коли ми свого часу написали, що мама кард. Войтили була українкою, то майже ніхто не вірив у правдивість цього. А пізніше десь поступово це виходило наяв і поодинокі люди дзвонили до редакції, щоб висловити признання за правдивість цього заподання. Коби тільки ця спокрєвненість вийшла нам на користь.

ЖІНОЧА СВОБОДА /"ліберейшин", або коротко "ліб"/ представлена в журналі "Філіс Шляфлі Ріпорт" так: "Жіночий ліб рух і федеральні бюрократи злучилися разом, щоб вигнати жінок і мамів з дому і гнати їх до праці поза домом. Злучилися вони разом, щоб викоринити нашу традиційну родину зі суспільства, роблячи неможливим традиційне життя, коли то жінка могла займатись родиною, а чоловік заробляв на прожиток." В тому сенсі йде далі ціла стаття. І в цьому багато правди. В дома звичайно не порядок, діти занедбані, часті сварки, які нерідко доводять до розводів, до діточих злочинів і т.п.

ПОТРЕБА НОРМАЛЬНОЇ АРМІЇ висловлена жінкою американського "сарджента", Єлисаветою МкКалі. Вона ближче приглянулася військовому житті й бачить, що армія добровільців "дозріла на винищення", розміється при бойовій зустрічі з ворогом. До армії голосяться переважно чорні і всі нездібні знайти собі працю, чи просто ліниві. Розвинене там пияцтво і гомосексуалізм. Армія мусить поставитися твердо проти пияцтва і проти цього сексуального збочення. Одинокий вихід зі ситуації, бачить вона, - повернути примусовість військової служби.

ДЕ ТІ ВСІ ПРОТИВОЄННІ активісти, які робили такого крику підчас вєтнамської війни? Чому вони тепер не протестують, коли гинуть десятки тисяч людей в Камбодії через напад Вєтнару на цю країну. Де є Діллінгер, Гейден і Джейн Фонда /артистка/? Чому вони тепер не демонструють перед Вєтнамською делегацією при Об'єднаних Націях? - запитує журналіст А. Грілі в пресовому синдикаті. Чи не слушно? Тут більшовики не агітують їх до протестів.

Др. АНТІН ЖУКОВСЬКИЙ, лікар, дивізійник, громадський і політичний діяч, знайшов признання серед ширшої дітройтської громади, де він є головою Відділу УККА. Йому зробили там гарний ювілей 75-ліття життя і 55-ліття суспільної праці. На цей ювілей прийшло около пів сотки привітів від різних достойників. Між ними єп. Гарбо підносить його "усильні старання в справі звільнення Голови нашої Помісної УКЦеркви". Губернатор Лінк підносить його здібність бути провідником. В щирому привіті від Крайової Управи Братства в ЗСА, за підписами Б. Артимішина і Я. Палатайка, до свого побратима підноситься його "довголітні старання і заходи для нормалізації та оздоровлення нашого зрізничкованого суспільного життя". З цим ми - "НГолос" і АУА - вповні згодні. Додамо тут тільки, що як громадянин із власним розумінням правопорядку і з особистою гідністю не дався взяти М. Лівичкому на його безвільного слугу на шкоду українській національній справі. Отже - бажаємо Докторові дальших успіхів у всіх починах, а в оздоровленню українського життя зокрема.

І. БІЛІНСЬКИЙ на оточних конференціях Організацій УВФронту у своєму рефераті цієї весни говорив між іншим і так: "Самостійницькій Визвольній концепції українських політичних сил на еміграції, на базі єдиного Державного Центру, що її видвигає ОУН, протиставив свою реалітетну платформу т. з. Український Демократичний Рух; це вперше за час побуту нової української еміграції у вільному світі оформилась політична група, яка прийняла засаду континуації української державности від УНР через УССР, визнаючи УССР державою українського народу. Така дефініція УССР Українським Демократичним Рухом зовсім протиставна визвольній концепції, . . . В ідеології українського визвольного націоналізму немає місця на компроміси з реалітетними концепціями. . . ." /"Вісник ООЧСУ" за вересень ц.р./.

А кілька сторінок далі в тому самому числі "Вісника" Л. Рихтицький в статті "Три українські проблеми" пише: "Без називання наших політичних груп, партій і організацій, треба сказати, що синьо-жовтий прапор і золотий Тризуб стали символами всіх наших політичних середовищ, за винятком неправної ще групи комуністичних агентів і поплентачів українського роду."

Писання у "Віснику" подається офіційно членам ВФронту до вірування. І кому тепер ці бідні члени ВФ мають вірити - І. Білинському чи Л. Рихтицькому. Редактор Леонід Полтава, обтяжений редагуванням двох місячників і одного тижневика, не мав часу вказати читачам хто з них має рацію. А може і свідомо не зробив цього. Бо це був би афронт своєму "босові", І. Білинському, коли б признав рацію Рихтицькому. А коли б признав рацію Білинському, то вийшов би глупо. Бо хто ж повірить, що за виїмком стецьківців майже всі є радянофілами.

о. ВОЛ. ГРАБЕЦЬ, парох в Аллентаві, Па., заслужив собі на прилюдне відзначення його 40-річчя священства так серед своїх приятелів як і пізніше в Клівленді, де його брат Роман, наш приятель, приготував особливе щиро-сердечне прийняття. О. Володимир був короткий час парохом в Трентоні, де показався жертвенним, даючи кілька тисяч доларів на розбудову церкви й церковної галя. Бажаємо йому з цього Трентону здоров'я і довгого та щасливого життя.

ЧИ ЄДНІСТЬ за всяку ціну? - це стаття М. Коляківського, видавця і редактора місячника "Ми і Світ" за серпень ц.р. Тут між іншим читаємо: "Вже були у світі і в нас гасла: Нація понад усе! Це приманливе гасло принесло у своїх наслідках легалізацію і застосування засади - 'Всі засоби добрі для досягнення доброї мети'. Отже принесло убивства, концтабори і зник моралі, - найбільше і найтрагічніше роз'єднання поміж народами і внутрі народів."

ДИРЕКТОР Панамо-американської Організації для Охорони Здоров'я на міжнародній конференції подав до відома, що ц.р. народилося в світі 122 мільйони дітей і з них 12 мільйонів померли з голоду перед першим роком життя і 5 мільйонів перед 5-им роком життя. А недоживлених до 15 року життя в Полудневій Америці є аж 400 мільйонів. То яку рацію мають оті всі, що проти контролі народжень чи плянованого материнства? ЧИ і вони не поносять вини ще більшої за вбивство, бо при голодовій смерті є ще довгі муки.

По виборі на князівну

Світлив редактор "НГ"

Репрезентантка "Нашого Голосу" панна Тереса Копаниця з Трентону, помічниця в експедиції "Н.Г.", була вибрана під час Балю Преси другою князівною. Висловлюємо наші gratulacii і побажання дальших успіхів.

ЮРІЙ ШУХЕВИЧ, ЯКИЙ ПЕРЕБУВАЄ В ТАБОРАХ ПРАЦІ в Сибірі тільки за те, що не хоче відшукатися і осудити свого тата, ще не дочекався якогось доброго й милосердного чоловіка, щоб зголосився докінчити його ув'язнення до половини 1982-го року. Шановні передплатники і всі читачі - шукайте за таким добрим чоловіком.

За відгребання УНРади

ЧОМУ я брав активну участь у 8-мій сесії УНРади - І. Лучишина, а також "Пашквіль" ген. В. Татарського як і багато інших нотаток і статей будуть поміщені пізніше. Брак місця!

В СПРАВІ ТИХ \$10,000.00 ми дістали ще два письма від Ради Прихильників УНР, які зреферуємо в наст. числі.

УМЕРТВЛЕННЯ ДЦ УНР: для чого і якими засобами? Що далі? - це довша стаття голови УРДП, репрезентанта майже всієї повоєнної еміграції з Великої України, друкована в "Українських Вістях". Ширший її зміст, що відтворює жаль за умертвленні УНРади, якої він був свого часу співтворцем і секретарем, подамо в наступному числі.

МИХАЙЛО ГЕРЕЦЬ вів довгу переписку, щоб справдити чому спільне богослуження відбулося у великій залі, де відбувалися наради СКВУ, а не в одній із церков. І прислав нам три відбитки з газет. Не входячи в те, хто й що зачинив, що богослуження відбулось в залі, стверджуємо тільки, що добре, що саме там відбулося, бо було багато учасників і не треба було їм їздити по великим Нью Йорку і шукати за церквою і при цьому спізнитися на наради. Хай так буде і в будучності при таких обставинах.

Бюро подружжя

Вважаємо за відповідне, нагадувати українській громаді про наше існування та корисну працю для добра нас усіх. Допоможемо нашим молодим людям утворювати українські родини, звертаючись до "МЕТИ". Звертаємося також і до старших громадян, які бажали б одружитись, надсилати листи на нашу адресу. Запевнюємо дискретність справи. Абсолютно ніхто, крім працівників "МЕТИ", не буде знати особи, яка звернулася по допомогу. Стверджуємо, що працівники "МЕТИ" є рекомендовані від наших установ, церков, організацій як віддані, інтелігентні люди, які посвячують свій час, для добра українців. Наше бюро має протекторат СКВУ, має відділи по містах Канади, Америки, Європи.

Якщо знаєте українців, які не можуть самі знайти українських осіб до подружжя /дуже часто в деяких місцевостях взагалі немає українців/, зробіть добре діло, коли подасте цим особам нашу адресу. Інколи, піддавши таку думку, особа починає думати над проблемою і таки звертається за допомогою.

Отжеж, звертатись до нас можуть не тільки особи бажачі одружитись, але й такі, що бажать посередничати, наприклад: батьки, родичі, приятелі, за згодою заінтересованих осіб.

"МЕТА" 451 Westmall # 1501 Etomicoke, Ont. Canada M9C 1G1
"МЕТА" 5222 North 11th St. Philadelphia, Pa. 19141 USA

Др. Р. РОМАНОВИЧ з Вінніпегу повідомляє нас, що нотатка в числі 9/79 "Голосу" відносно рахунків у відношенні до родини Плющів заподана до редакції М. Романовичем, не є його авторства. Можливо хтось з наших читачів свідомо подав його прізвище, щоб редакція звернула увагу на подану поправку.

◆◆◆◆◆
ПЕРЕПЛЕТНЯ "БИСТРИЦЯ" виконує солідно та скоро прийняті замовлення. Гарна окладинка прикрашує і зберігає книжки, журнали і інші пам'ятки. Адреса: "Bystrytzia" 1350 Deutz Ave., Trenton, N. J. 08611 Tel.: (609) 392-5989.

~~~~~
УКРАЇНСЬКЕ КОЗАЦТВО, ч. 5/79 подає на стор. 36 знимку святочної президії куреня УВК /Українського Вільного Козацтва/ в Австралії, на якій між іншими бачимо голову Союзу Українських Організацій в Австралії - Юрія Денисенка і капеляна

-полк. УВК о. митр. І. Шевціва. Як бачимо -о. Шевців є не тільки патріархальним діячем на просторах земної кулі, але також активним УВКозаком.

БЕГІН, прем'єр Ізраїля так висловився про поляків: "...як на німецькій, так і на польській землі моя нога не стане... Поляки билися і мали рух опору. Але на 30 мільйонів поляків, найвище 100 помагали жидам. Польське духовенство - то антисеміти. Тепер розумієте для чого табори смерті знаходилися на теренах Польщі."

ПРОТИКНІЙНІ НАСТРОЇ зростають в Америці приспішеним темпом. Постають організації і журнали, які поборюють політику юнійних босів. В статтях чимраз гостріші вислови включно до таких як "юнійне гангстерство". Юнійних босів обвинувачують не тільки за грошові надужиття, але за постійну інфляцію, якій не видно кінця.

Фін. реф. А. У. А. пригадує відділам і членам А. У. А., щоби присилали чл. внески і датки на адресу: Ukrainian American Ass'n c/o Bohdan Kozak 10767 Kinloch Rd. Silver Spring, Md. 20903

ПРЕСОВИЙ ФОНД

По \$1.-:
Т. Лотоцький
Т. Борис
М. Маркевич

По \$2.-:
А. Кобаса
А. Дзерович
О. Сарахман

По \$3.-:
Вол. Левицький
Митрофан Нешта

По \$4.-:
Фалина Войтович
о. Р. Закревський
Ф. Олійник
Мирон Кузьма
Др. А. Жуковський
Іван Слонський
М. Крижанівський
Яків Вюн
Ст. Білоус
О. Стеткевич
Вол. Процінський

По \$5.-:

Ольга Гірна
Ст. Ших/Англія/

По \$8.-:
М. Маренін
ІЗ-й раз

По \$10.-:
Анатоль Валюх
7-й раз
Ольга Руденська
2-й раз

По \$12.-:
М. Хомяк

По \$18.-:
М. Сеньків

По \$20.-:
Ген. В. Татарський

М. Маренін \$20.-
замість квітів на
могилу братової
Ірени Маренін.

Щире Спасибі Всім!

Зміст Річника 1979

А.Н. Програмова Конференція УДРуху	48
По приїзді Мороза	112
Барановський Роман: Асоціація Українців Америки	21
Зустріч з Ол. Гінзбургом	162
Батіг: Пліт	19
Прізвисьце	59
Бенкетують	79
Пан Пес	99
Два календарі	119
Вибори	159
Промови	199
хх Валентин Мороз і Пані Слава	167
хх Валентин Мороз у Вашингтоні	101
хх Вдарив час	41
Вітровий Аґатон: Пророцтва Ісаї Чтеніє	39
хх Враження з Риму	216
хх Голос Мирян інформує	130
хх "Юстицкорт" в Києві	221
Голос Читачів: 15, 35, 54, 77, 87, 113, 155, 173, 215, 232	
Гвоздецький Яків: Китай і капітулянти	136
Г-ко Ф. П.: Світлична в Австралії	169
Гудовський А.: М. Степаненко і А. Семенюк	128
Добрянський Михайло: Продовжую роздуми	43
У двадцять річницю хрущовського закону проти української мови	63
Сорок днів свободи	83
Коли горить хата	103
Хто і коли хрестив Русь-Україну	123
Спадщина Липинського	143
Це була війна за Україну	183
А що нам далі робити	223
хх Другий виступ Мороза в Елленвіл	211
Дзюбинський Ераст М.: Змагання за свободу в УКК	12
хх Етапи виникнення Селянської Партії	66
хх 3 привіту Митрополита Мстислава Ш-му СКВУ	5
хх Зустріч з земляками	61
хх Життя після смерті	175
Касіян Степан: Стецьківська влізливість	170
КС.: Москва на Суді	
Кедрин-Рудницький Іван: в Українці трагедія, на еміграції-забава	36
Коментарі: 32, 71, 114, 131, 163, 198, 223	
Костюк Іван Р.: Кардинал Войтила в Ченстохові	9
Кузик Дарія: Конечність нашого рідного українського екуменізму	7

Кузик Дмитро: Аналіза опитувань	121
ВФронт виповів війну УНСоюзові	181
Де наша молодь	201
Довкола В. Мороза	128
Митрополит Шмондок помер	23
Найперший обов'язок діячів	141
ОУНівські критики і демократичний табір	193
СКВУ-закуліси і вислід	1
Лехтер В.: Ще один наступ на харківський правопис	72
Леськів Мирон: Оскарження Сов. Союзу	202
Лисяк-Рудницький Іван: Ще в справі Гарвардського Інституту	116
Л.В.: Жидівсько-українські відносини в Гонконгському Журналі	69
Лончина Богдан І.: По сесії СКВУ	28
Мельник Д.: "Письменному від неписьменного"	57
Мельник Остап: Межі пристойности	209
Хто користує	189
Мірчук Петро: Ще про справи українського голохосту	13
хх Наша допомога переслідуванним і в'язням	81
Опитування	31, 77, 95, 109
Перейма Євген: А А перед н. ф. праці	127
В центрі уваги - школи українства	161
Наші англо-мовні журнали	88
Окаянні роки Г. Костюка	161
Симон Петлюра	146
Ще про творчість Хвильового	37
хх Півстоліття ОУН	204
Плющ Леонід: Перекручена правда страшніша від брехні	196
Польський письменник про українців	155
По розв'язанню УНРади " 46,75,87, 103, 133, 147	
Реган Роналд: Іронія тижня поневолених Націй /в українській мові/	169
Роєнко В.: По ліквідації УНРади	3
Сергієнко Оксана: Голокост і оборона	76
хх Спомин про сотника Дмитра Палієва	203
Справи УНСоюзу	215, 324
хх Стандарти журналістики "Америци"	190
Тимчук Р.: Екуменізм	24
Тим'як Сидір: Мороз закликає	139
Тишовницький О.М.: Важливіше за рус.	136
Топорович Михайло: Документи часу	235, 208
хх За відгребання УНРади	191, 194, 206
Чепига Василь: Критикоманія чи турбота за історичну правду	52
хх Ще раз довкола Мороза	149
Язорський О.: Апель до самозванців	47
Народ має знати правду	187
Що таке непорушна державна коч. п.	106